

”Svensk timkostnad blir nu fortsatt hög”

Arbetskraftskostnaden i Sverige låg 2012 högst i hela EU. Nu måste man räkna med att kostnaden ligger kvar på en hög nivå även de kommande åren. Det konstaterar Lars Calmfors, professor i internationell ekonomi.

Lars Calmfors vill se en debatt kring regeringens överskottsmål.

Foto: Scanpix

29 mars 2013 kl 11:07 , uppdaterad: 30 mars 2013 kl 09:38

Nya siffror från Statistisches Bundesamt i Tyskland placerar Sverige som dyrast i EU när den genomsnittliga timkostnaden för arbetskraft jämförs i 27 länder. I Sverige var timkostnaden i den privata sektorn 41,90 euro, nästan elva euro mer än för Sveriges viktiga handelspartner Tyskland.

Enligt Lars Calmfors, professor i internationell ekonomi vid Stockholms universitet, måste man de kommande åren vänta sig att arbetskraftskostnaderna i Sverige förblir höga i förhållande till våra konkurrentländer, till exempel i eurozonen.

– **Detta kan vara olyckligt** för svensk arbetsmarknad just i det konjunkturläge som vi har, men det är en följd av att vi under många år har haft stora bytesbalansöverskott, det vill säga att Sverige exporterar mer än vi importerar.

Enligt Calmfors kan situationen med stora bytesbalansöverskott inte bestå i det långa loppet, eftersom den innebär att Sverige successivt ackumulerar finansiella fordringar på vår omvärld. I förhållande till andra länder, särskilt euroländer, förklaras Sveriges höga arbetskraftskostnader särskilt av att kronans värde har ökat.

– **Europa har under det** senaste decenniet kännetecknats av stora makroekonomiska obalanser. Euroländerna i Sydeuropa har haft stora bytesbalansunderskott som inneburit att dessa länder lånat från andra. Lånen har kommit från i första hand Tyskland som också har haft stora bytesbalansöverskott. Dessa obalanser måste korrigeras, vilket sker nu genom långsammare löneutveckling i Sydeuropa än i Tyskland, säger Calmfors.

Under 2012 ökade till exempel de spanska arbetskraftskostnaderna med bara 1,1 procent och de slovenska med 0,6 procent, medan Grekland stod för det mest extrema exemplet – där minskade arbetskraftskostnaderna med hela 6,8 procent i fjol.

Räknat i vår egen valuta kronor, tuffade Sverige på med 3,5 procent högre arbetskraftskostnad 2012 än 2011.

– Men uttryckt i euro har våra arbetskraftskostnader ökat kraftigt på grund av att kronkursen har stigit. Det kan ses som en del av den långsiktiga ombalansering som krävs i Europa mellan länder som har haft stora bytesbalansöverskott och de som har haft stora underskott, säger Calmfors.

– Sådant här vill man kanske helst se när konjunkturen är stark, men anpassningen har nu redan skett i en svag svensk konjunktur, säger Calmfors.

Många svenskar bör dock kunna se sig som Europas vinnare de närmaste åren, åtminstone om de har tryggt jobb, eftersom den höga kronkursen gör sådant som importvaror och utlandsresor billigare.

Lars Calmfors påminner om att situationen för Sverige under lång tid var den motsatta. Fram till 1990-talens första år hade Sverige stora bytesbalansunderskott, det vill säga levde på lånade pengar ungefär som Sydeuropa gör i dag. Efter 1990-talskrisen förbyttes dessa underskott i stora överskott.

– **Förra året var överskottet** i Sveriges bytesbalans hela 7 procent i förhållande till BNP. Konjunkturinstitutets senaste prognos pekar på en fortsatt stark krona, något som kommer att leda till en gradvis minskning av bytesbalansöverskottet och en återgång till en mer normal situation, säger Lars Calmfors.

Johan Hellekant

08-13 51 23 johan.hellekant@svd.se